

Marian Kwapiński

Zielona Góra. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 4, 64-65

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZBROJEWSKO, pow. Kłobuck

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Katowicach

Stanowisko 3

Badania prowadzili doc. dr Marek Gedl i mgr Michał Parczewski. Finansował WKZ w Katowicach. Kontynuacja badań ratowniczych zapoczątkowanych w 1961 r. Cmentarzysko kultury przedłużyckiej i kultury łużyckiej datowane na II—V okresy epoki brązu.

Badaniami objęto południową część stanowiska niszczoną na skutek eksploatacji piasku. Zbadano 28 grobów, część z nich częściowo zniszczonych.

Dwa groby szkieletowe wyposażone były wyłącznie w ozdoby brązowe. Pochodzą one bądź to ze schyłku II okresu epoki brązu, bądź też z początków III okresu tej epoki. Możemy je wiązać ze schyłkową fazą kultury przedłużyckiej. Większość odkrytych grobów datować należy na III okres epoki brązu. Były to przeważnie pochówki ciałopalne, należące do lokalnej odmiany wczesnej kultury łużyckiej. W zachodniej części przebadanego terenu odkryto pięć grobów szkieletowych, datowanych w zasadzie na V okres epoki brązu. Groby te posiadały mocno już zniszczone bruki i obstawy kamienne, a wyposażenie ich stanowiła ceramika typowa dla klasycznej fazy grupy górnośląsko-małopolskiej kultury łużyckiej.

ZIELONA GÓRA

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Zielonej Górze

Stanowisko 1

Badania prowadził mgr Marian Kwapiński. Finansował WKZ w Zielonej Górze. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko płaskie i kurhany z III okresu epoki brązu.

Badania miały charakter wstępny i weryfikacyjny.

Cmentarzysko kurhanowe położone jest około 3 km na północny wschód od stadionu sportowego przy ul. Wyspiańskiego, obok strzelnicy sportowej.

Znane ono było badaczom niemieckim, co wielokrotnie sygnalizowano w czasopiśmie archeologicznym i częściowo badane, zapewne w 1929 roku przez dr M. Klose. Stwierdzono wówczas występowanie licznych kurhanów i grobów płaskich. W kurhanach wystąpiły obwarowania kamienne i ślady po słupach, a w jednym z nich odkryto grób centralny. Zapewne w grobie płaskim odkryto popielnicę z guzami, zawierającą spalone kości i stopiony sierp brązowy. We wszystkich wzmiankach cmentarzysko zgod-

nie datowane jest na III okres epoki brązu. Obecnie odkryto 15 małych kurhanów (średn. 9,0—14,0 m) i dwa widoczne na powierzchni groby płaskie. Cmentarzysko jest w znacznym stopniu zniszczone przez orkę leśną. Kurhan Nr 6 o średnicy 12 m i wysokości 30 cm miał w południowo-zachodniej części widoczne na powierzchni elementy konstrukcji kamiennych, które składały się z dwu koncentrycznych kręgów (średnica 4,5 m i 7,7 m) ułożonych na poziomie pierwotnego humusu.

Grób główny zlokalizowany był wewnątrz kręgu mniejszego, z odchyleniem około 1,5 m na południe od centrum obu kręgów i posiadał nieregularny kształt (w rzucie poziomym) obwarowanie zbudowane z kamieni polnych. Jego dno ułożone było z płytek kamiennych, na których ustawiono naczynia przykrywając je kamienną kopułką. Na wyposażenie tego grobu złożyły się: amfora z pięcioma guzami, dzban (?), waza (?), dwie misy, cztery naczynia jajowate, dzbanek z siedmioma guzkami oraz amfora (?) z pionowymi, wyciskanymi żeberkami. Ze względu na silne zniszczenie grobu, trudno ustalić, które z naczyń spełniało funkcję popielnicy. Ceramika jest typowa dla najwcześniejszych faz kultury łużyckiej.

W zachodniej części kurhanu, po stronie wewnętrznej dużego kręgu kamiennego, odkrył drugi silnie zniszczony grób, którego obwarowanie zachowało się tylko częściowo. Grób wyposażony był w naczynie jajowate oraz amforę (?) i dzban guzowy. Na podstawie formy naczynia jajowatego można go datować na III okres epoki brązu.

Zbadano również jeden grób płaski. Posiadał on bruk kamienny o kształcie w przybliżeniu prostokątnym (190 × 235 cm) wydłużonym osi wschód-zachód i ułożony był z małych i średnich kamieni polnych, zalegających bezpośrednio na powierzchni gruntu. Pod brukiem, częściowo między kamieniami odkryto mało charakterystyczne fragmenty naczyń, które ogólnie datować można na III okres epoki brązu. Wśród resztek stosu odkryto fragmenty czaszki i kręgu dziecka.

Badania kontynuowane będą w następnych sezonach.